

UCHWAŁA Nr XXIV/194/20
RADY GMINY UNISŁAW

z dnia 29 grudnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w Gminie Unisław na rok 2021

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.¹⁾) oraz art. 10 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050²⁾) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w Gminie Unisław na rok 2021, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Unisław.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Jarosław Szczeciak

¹⁾ Zmiana tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U z 2019 r., poz. 1818, Dz.U. z 2020 poz. 164, poz. 1492

²⁾ Zmiana tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U z 2019 r. poz. 1655

Uzasadnienie do uchwały nr XXIV/194/20 Rady Gminy Unisław z dnia 29 grudnia 2020 r.

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277, z 2020 r. poz. 1492) w art. 41 ust. 2 wskazuje na obowiązek corocznego uchwalania przez Radę Gminy, Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, który stanowi podstawę do realizacji zadań własnych Gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

W świetle przywołanych przepisów podjęcie uchwały w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 rok jest zasadne. W związku z powyższym proszę wysoką Radę o przyjęcie Programu na rok 2021 i podjęcie uchwały w zaproponowanej treści.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Jarosław Szczeciak

¹⁾ Zmiana tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U z 2019 r., poz. 1818, Dz.U. z 2020 poz. 164, poz. 1492

²⁾ Zmiana tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U z 2019 r. poz. 1655

Załącznik do uchwały
Nr XXIV/194/20
Rady Gminy Unisław
z dnia 29 grudnia 2020 r.

**Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
w Gminie Unisław na rok 2021**

Spis treści

Wstęp	4
Rozdział I. Podstawa prawna.....	5
Rozdział II. Diagnoza problemów alkoholowych i narkomanii w Polsce.....	9
1. Alkohol w Polsce.....	9
2. Młodzież a substancje psychoaktywne.....	9
2.1. Alkohol.....	11
2.2. Inne substancje psychoaktywne.....	13
3. Przemoc domowa.....	14
Rozdział III. Diagnoza problemów alkoholowych i narkomanii w Gminie Unisław.....	14
1. Wielkość i struktura sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Unisław.....	17
2. Przemoc domowa w Gminie Unisław.....	19
3. Izba Wytrzeźwień.....	20
4. Analiza SWOT.....	21
Rozdział IV. Główne kierunki działań służące realizacji zadań w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii	21
1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.....	22
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.....	23
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.....	24
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.....	24
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.....	25
6. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Unisławiu	25
Rozdział V. Termin realizacji zadań.....	31
Rozdział VI. Realizatorzy Programu.....	31
Rozdział VII. Finansowanie programu	32

Rozdział VIII. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Unisław	32
Rozdział IX. Sprawozdanie z realizacji Programu.....	32
Rozdział X. Informacje uzupełniające	33

Wstęp

Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w Polsce jest ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zgodnie z art. 41 ust. 1 i 2 (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.) w/w ustawy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gmin i jest realizowane w postaci Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, uchwalanych corocznie przez Rady Gmin.

Działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii na terenie gminy mają charakter długofalowy i stanowią kontynuację wcześniej podejmowanych Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, co w dużym stopniu warunkuje ich skuteczność. Należy nadmienić, iż w/w program może być modyfikowany w przypadku uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów alkoholowych uchwałami Rady Gminy.

Nadużywanie wszelkiego rodzaju używek stanowi jedno z poważniejszych zagrożeń zdrowotnych, a jego skutki sięgają głęboko, różnych sfer życia, będąc przyczyną wielu problemów rodzinnych. Szkody zdrowotne wywołane uzależnieniami nie ograniczają się do szkód występujących u osób chorych, lecz dotyczą także członków ich rodzin. Często rodziny osób uzależnionych, żyją w stanie ciągłego stresu, co staje się przyczyną wystąpienia u nich stałych zaburzeń, określanych mianem współuzależnienia.

Spośród problemów społecznych występujących w całym kraju zjawiska związane z alkoholem mają szczególne znaczenie. Spożywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych tj. konflikty z prawem, przemoc w rodzinie, wypadki samochodowe, problemy finansowe, bezdomność itp. Według Światowej Organizacji Zdrowia picie alkoholu znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia ludzi. Uzależnienie od alkoholu, jest chorobą, która prowadzi do wyniszczenia organizmu i zmian w funkcjonowaniu psychicznym i społecznym. Alkoholizm prowadzi do olbrzymich problemów, jakie spotykają najbliższych chorego. Osoby uzależnione od alkoholu nie chcą się leczyć, uważają że to inni mają problemy, a nie oni, że nie piją tak dużo i mogą przestać pić, kiedy zechcą. Nie czują się chorzy, więc nie widzą powodu, żeby poddać się leczeniu. Niestety w przypadku uzależnienia od alkoholu bez profesjonalnej i fachowej pomocy niewiele się uda zrobić. Jednak możliwość daje ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu

alkoholizmowi poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej w celu zapobiegania i ograniczenia skutków zdrowotnych nadużywania alkoholu.

Rozdział I

Podstawa prawna

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest zgodny z założeniami:

1. Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o Wychowaniu w Trzeźwości i Przeciwdziałaniu Alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.),
2. Ustawy z dnia 25 lipca 2005 o Przeciwdziałaniu Narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050)
3. Ustawy z dnia 29 lipca o Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218, 956),
4. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2365 z późn. zm.).

Rozdział II

Diagnoza problemów alkoholowych i narkomanii w Polsce

Problem uzależnienia od alkoholu pomimo podejmowanych od wielu lat działań mających na celu zwiększenie świadomości na temat konsekwencji jego nadużywania oraz dostępności do świadczeń terapeutycznych związanych z leczeniem uzależnień utrzymuje się na wysokim poziomie. Problem ten jest znaczący zarówno w skali lokalnej, regionalnej, jak również całego kraju.

Diagnoza problemów alkoholowych i narkomanii ma na celu dostarczenie rzetelnych informacji przydatnych do zaplanowania i realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok.

Do diagnozy problemów alkoholizmu i narkomanii w Polsce posłużono się danymi statystycznymi pochodzącymi z Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych¹ oraz danymi z CBOS², a także badanie ankietowe ESPAD (Europejski Program Badań Ankietowych w szkołach na temat używania alkoholu i narkotyków).

1. Alkohol w Polsce

Większość ludzi korzystających z alkoholu robi to w sposób rozsądny i powściągliwy, jednak pewna część ludzi nadużywa alkoholu, co powoduje w sposób nieuchronny dużą ilość szkód i zagrożeń. Występują one we wszystkich społeczeństwach. Wielkość tych szkód jest związana z rozmiarami i stylem konsumpcji napojów alkoholowych, ale zależy również od skuteczności i zasięgu działań profilaktycznych i naprawczych.

W 2019 roku średnie spożycie, (według GUS) w przeliczeniu na jednego mieszkańca kształtowało się na poziomie około 9,78 litra 100% alkoholu, przy 9,55 litra w 2018 roku. Oznacza to wzrost o 2,41% rejestrowanego spożycia w przeliczeniu na 100% alkohol na głowę mieszkańca³.

Rysunek 1: Średnioroczne spożycie napojów alkoholowych na 1 mieszkańca w litrach w przeliczeniu na 100 % alkoholu.

Spożycie alkoholu w Polsce w 2019 roku 9,78 litra/mieszkańca

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W Polsce najczęściej spożywanym alkoholem jest piwo, które w 2019 r. stanowiło ponad połowę (54,6%) spożywanych napojów alkoholowych. Spożycie wyrobów

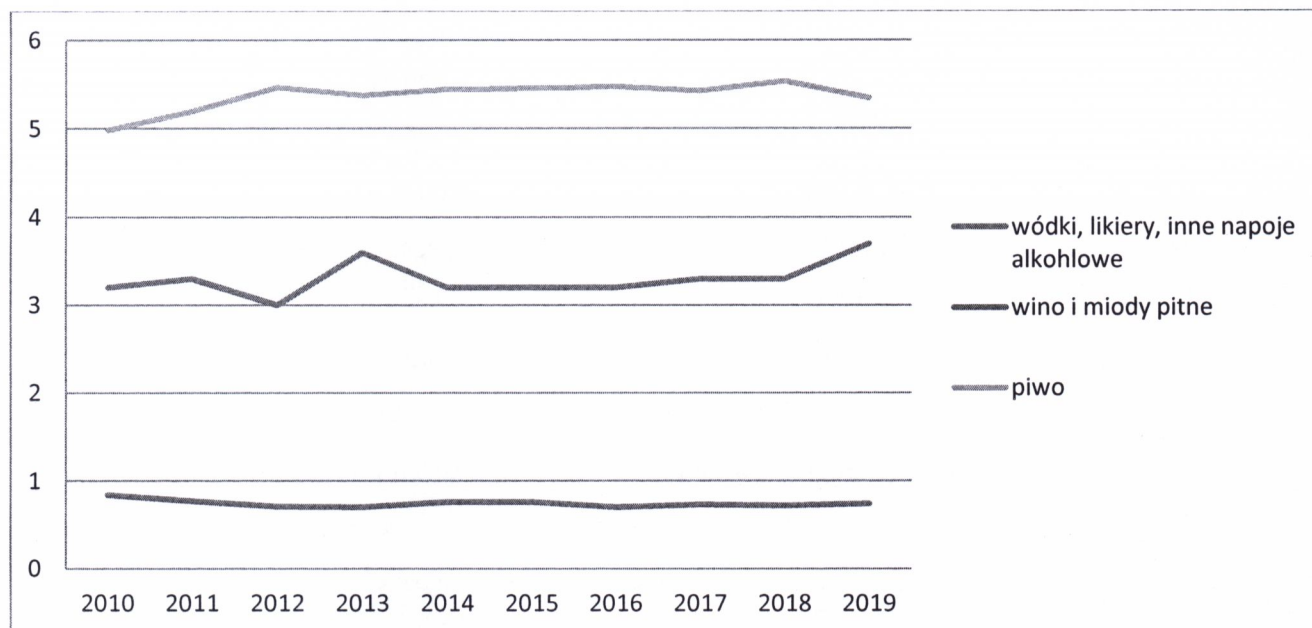
¹ www.parpa.pl/index.php/badania-i-informacje-statystyczne/statystyki

² https://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2019/K_151_19.PDF

³ www.parpa.pl/index.php/badania-i-informacje-statystyczne/statystyki

spirytusowych oraz spożycie wina i miodów pitnych wynosiło odpowiednio 37,8% oraz 7,6%⁴.

Wykres 1: Rodzaje alkoholów spożywanych najczęściej w Polsce w przeliczeniu na 100 % alkoholu.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statycznych PARPA

Poniższa rycina pokazuje zmiany w wielkości spożycia poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych w przeliczeniu na 100% alkohol. Od 2010 r. widać tendencję wzrostową spożycia piwa, która utrzymuje się na podobnych poziomach do 2018 r. W 2019 r. nastąpił lekki spadek spożywania piwa. Poziom wódki, likierów oraz innych mocnych alkoholi do 2012 utrzymała się na podobnym poziomie. Wzrost spożycia nastąpił w 2013, który został na chwilę zatrzymany przez zwiększenie podatku akcyzowego od napojów alkoholowych wprowadzonego w 2014 r. Podwyższenie podatku w 2014 r. na alkohol etylowy wpłynęło na zmniejszenie spożycia napojów wysokoprocentowych. Do 2018 roku spożywanie alkoholi pow. 18% utrzymywało się na podobnym poziomie. Wzrost nastąpił w 2019 r. Natomiast spożywanie wina i miodów pitnych w badanych latach utrzymuje się na podobnym poziomie.

Średnia spożycia alkoholu w Polsce jest wyższa niż średnia europejska – według danych WHO w Polsce na jednego mieszkańca przypadało w 2019 roku średnio 9,78 litra czystego alkoholu etylowego, co sprawia, że nasz kraj znajduje się w czołówce europejskich

⁴ www.parpa.pl/index.php/badania-i-informacje-statystyczne/statystyki

państw pod względem spożycia alkoholu. Z najnowszych badań wynika także, że nadużywanie alkoholu dotyczy ponad 2,5 mln Polaków. W rodzinach z problemem alkoholowym żyje 3-4 mln osób, w tym 1,5-2 mln dzieci. Z kolei 700-900 tys. osób w naszym kraju jest uzależnionych od alkoholu⁵.

Ponad połowa Polaków (56%) deklaruje, że pije alkohol okazjonalnie, mniej niż co dziesiąty badany spożywa go często (8%), a co trzeci unika okazji do picia alkoholu lub w ogóle nie bierze go do ust (33%). W stosunku do badania z 2010 roku nieznacznie zmniejszył się odsetek deklarujących częste picie (z 11% do 8%), a nieco więcej ubyło całkowitych abstynentów (z 22% do 16%). Wzrósł więc udział osób spożywających alkohol czasami, z dobrej okazji, ale nie często (z 50% do 56%). Odsetek ten jest obecnie najwyższy, odkąd monitorujemy tę kwestię⁶.

Deklarowana częstość spożywania alkoholu istotnie różni się w zależności od podstawowych cech społeczno-demograficznych. Kobiety dwa razy częściej niż mężczyźni w ogóle nie sięgają po alkohol: wśród mężczyzn odsetek abstynentów wynosi 10%, podczas gdy wśród kobiet 21%. Warto jednak dodać, że w 2010 roku prawie co trzecia kobieta deklarowała, że nigdy nie brała alkoholu do ust (30%), jednak na przestrzeni lat spożycie alkoholu wśród kobiet rośnie. Spośród grup wiekowych alkohol najczęściej piją badani w wieku 25–34 lata: tylko 7% z nich jest abstynentami, dwie trzecie (65%) sięga po alkohol okazjonalnie, a prawie co dziesiąty (9%) często. W 2010 roku relatywnie najwięcej pijących alkohol było wśród najmłodszych badanych (18–24 lata), dziś te osoby zaliczają się do grupy wiekowej 25–34 lata, co pozwala sądzić, że ich styl konsumpcji alkoholu nie zmienia się wraz z upływem czasu. Podobnie w przypadku osób z grupy wiekowej 65 lat i więcej, którzy 9 lat temu plasowali się w przedziale 55–64 lata: odsetek abstynentów wśród nich wynosi 28% i również pozostaje stały dla tej kohorty. W rezultacie nie ma już grupy wiekowej tak jak jeszcze w 2010 roku, w której więcej osób deklaruje abstynencję, niż picie alkoholu. Uwzględniając jednocześnie powyższe dwie zmienne można stwierdzić, że wiek znacznie silniej różnicuje zakres sięgania po alkohol wśród kobiet niż wśród mężczyzn. Najwyższy odsetek pijących kobiet notujemy w grupie wiekowej 25–34 lata (93%), a najmniejszy wśród pań mających 65 lat i więcej (63%). Tymczasem wśród mężczyzn relatywnie najczęściej po alkohol sięgają badani w wieku 45–54 lata w tej grupie jest to praktycznie powszechne 99%, a najrzadziej także najstarsi (83% osób powyżej 65 roku życia). O ile w młodym

⁵ <https://stopuzaleznieniom.pl/fakty-o-alkoholu/statystyki-spozycia-alkoholu/>

⁶ https://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2019/K_151_19.PDF

wieku (do 35 roku życia) odsetek pijących kobiet i mężczyzn jest podobny, to w najstarszej grupie różnica jest znacząca i wynosi 20 punktów procentowych. Na koniec warto zwrócić uwagę na grupę, która 9 lat temu była za młoda, by być objęta badaniem. Dzisiejsi 18–24-latkowie różnią się w istotny sposób od swoich równolatków z badania w 2010 roku. Wówczas 98% mężczyzn z tej grupy deklarowało sięganie po alkohol - dziś 90%. Natomiast spośród kobiet z tej grupy wiekowej 79% w 2010 roku i 89% obecnie przyznaje, że spożywa alkohol. Można więc powiedzieć, że najmłodszy mężczyźni piją mniej niż ich równolatkowie sprzed 9 lat, natomiast kobiety - więcej.

Tabela 1. Osoby deklarujące picie alkoholu

WIEK	OSOBY DEKLARUJĄCE PICIE ALKOHOLU			
	2010		2019	
	MĘŻCZYŹNI	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI	KOBIETY
	w procentach			
18-24 lata	98	79	90	89
25-34	83	91	95	93
35-44	90	78	93	79
45-54	85	77	99	86
55-64	78	67	87	80
65 lat i więcej	73	35	83	63

Źródło: CEBOS- konsumpcja alkoholu w Polsce

2. Młodzież, a substancje psychoaktywne

Poniższe dane pochodzą z raportu z badania przeprowadzonego przez Europejski Program Badań Ankiety w Szkołach (ESPAD) przeprowadzonych realizowanych w 2019 roku we województwie kujawsko-pomorskim.

2.1. Alkohol

Napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej, podobnie jak ma to miejsce w dorosłej części społeczeństwa. Próby picia ma za sobą 84,9% uczniów z młodszej kohorty (rocznik 2003) i 96,6% uczniów

ze starszej kohorty (rocznik 2001) województwa kujawsko-pomorskiego. Odsetki z poziomu województwa przewyższają te, które odnotowano w populacji kraju.

Tabela 2. Picie alkoholu

Kohorta		kujawsko-pomorskie (%)	Polska (%)
Młodsza kohorta (15-16 lat)	kiedykolwiek w życiu	84,9	80,0
	w czasie 12 miesięcy przed badaniem	75,1	67,9
	w czasie 30 dni przed badaniem	46,3	46,7
Starsza kohorta (17-18 lat)	kiedykolwiek w życiu	96,6	92,9
	w czasie 12 miesięcy przed badaniem	95,1	89,0
	w czasie 30 dni przed badaniem	82,5	76,1

Źródło: Raport z badań ankietowych zrealizowanych w województwie kujawsko-pomorskim w 2019 r.

W czasie ostatnich 12 miesięcy przed badaniem piło jakiegokolwiek napoje alkoholowe 75,1% młodszych uczniów i 95,1% uczniów starszych. W tym przypadku można odnotować różnicę między uczniami z młodszej kohorty z terenu województwa kujawsko-pomorskiego w porównaniu do uczniów z tej samej frakcji, z populacji generalnej. Na tym tle mniej dziwi wyższy odsetek konsumentów w klasach starszych - większość uczniów z tych klas w momencie badania zbliżała się do wieku dorosłości. Jedynie 5% uczniów z tej frakcji nie piło alkoholu 12 miesięcy przed badaniem.

Różnica między piciem alkoholu w czasie 12 miesięcy przed badaniem pomiędzy frakcjami młodszych i starszych uczniów wynosi 20 punktów procentowych.

Tabela 3. Picie poszczególnych napojów alkoholowych w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem.

Kohorta	Rodzaj alkoholu	kujawsko-pomorskie (%)	Polska (%)
Młodsza kohorta (15-16 lat)	piwo	46,9	47,5
	cedr	5,5	7,4
	alcopop	4,1	5,8
	wina	23,1	24,7

	wódka	32,4	33,0
Starsza kohorta (17-18 lat)	piwo	70,9	72,2
	cedr	10,8	12,1
	alcopop	8,7	9,7
	wina	46,5	43,2
	wódka	68,7	60,0

Źródło: Raport z badań ankietowych zrealizowanych w województwie kujawsko-pomorskim w 2019 r

Za wskaźnik względnie częstego używania alkoholu przyjęto picie w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem. Jakikolwiek napoje alkoholowe w tym czasie piło 46,3% uczniów z grupy młodszej i 82,5% uczniów z grupy starszej. Trzeba przypomnieć, że badanie było realizowane w maju i w pierwszej połowie czerwca oraz we wrześniu i październiku. Okres ostatnich 30 dni przypadał zatem na drugą połowę kwietnia, maj i pierwszą połowę czerwca, w zależności od tego kiedy, który z badanych wypełniał ankietę. Okres ten nie obejmował zatem świąt, karnawału, jednak objął wakacje, które jak można przypuszczać szczególnie sprzyjają okazjom do picia.

Wódkę w województwie kujawsko-pomorskim pije około 32,4% 15- i 16-latków (co trzeci) i 68,7% uczniów ze szkół średnich. Piwo piło prawie połowa 15- i 16-latków i ponad 70% starszych uczniów, natomiast wino odpowiednio 23,1% i 46,5% badanych. Picie cydru i alcopopów stanowiło raczej rzadkość wśród uczniów w porównaniu do picia piwa, wina i wódki. Rozpowszechnienie spożycia nie przekraczało 10%, z wyjątkiem 10,8% spożycia cydru wśród młodzieży ze starszej kohorty.

Rozpowszechnienie picia piwa, wina i wódki w czasie 30 dni przed badaniem w młodszej kohorcie w województwie kujawsko-pomorskim jest nieznacznie niższe w porównaniu do używania tych napojów w całej populacji. Natomiast w starszej kohorcie picie wina i wódki jest wyższe wśród uczniów z województwa kujawsko-pomorskiego niż wśród uczniów z pozostałej części kraju. W przypadku piwa jest ono nieznacznie niższe.

2.2. Inne substancje psychoaktywne

Do szerokiej grupy innych niż alkohol i tytoń substancji psychoaktywnych należą takie substancje legalne jak leki przeciwbólowe i nasenne czy substancje wziewne oraz szeroka gama substancji nielegalnych. Pod pojęciem substancji nielegalnych rozumiemy

tu substancje, których produkcja i obrót nimi są czynami zabronionymi przez prawo. W języku publicystyki substancje te często nazywane są narkotykami.

Tabela 4. Używanie substancji kiedykolwiek w życiu

Kohorta		kujawsko-pomorskie (%)	Polska (%)
Młodsza kohorta (15-16 lat)	marihuana lub haszysz	23,0	21,4
	substancje wziewne	8,1	8,6
	leki uspakajające i nasenne bez przepisu lekarza	17,0	15,1
	leki przeciwbólowe w celu odurzenia się	7,4	6,6
	amfetamina	3,2	4,2
	metaamfetamina	1,4	3,0
	LSD lub inne halucynogeny	2,9	3,2
	heroina	0,9	1,9
	ecstasy	2,9	3,3
	grzyby halucynogenne	1,4	2,3
	alkohol z tabletkami	6,4	5,3
Starsza kohorta (17-18 lat)	marihuana lub haszysz	45,3	37,3
	substancje wziewne	5,1	6,9
	leki uspakajające i nasenne bez przepisu lekarza	22,5	18,3
	leki przeciwbólowe w celu odurzenia się	6,1	5,9
	amfetamina	8,6	4,7
	metaamfetamina	4,3	2,9
	LSD lub inne halucynogeny	4,9	4,2
	heroina	1,3	1,5
	ecstasy	6,9	5,1
	grzyby halucynogenne	2,7	2,2
	alkohol z tabletkami	8,5	6,9

Źródło: Raport z badań ankietowych zrealizowanych w województwie kujawsko-pomorskim w 2019 r.

Dane z tabeli nr 4 pokazują, że w obu kohortach na pierwszym miejscu pod względem rozpowszechnienia eksperymentowania znajdują się marihuana i haszysz (23,0% wśród

uczniów klas młodszych i 45,3% w starszej grupie), a na drugim leki uspokajające i nasenne bez przepisu lekarza (17,0% wśród uczniów klas młodszych i 22,5% w starszej grupie). Wśród 15- i 16-latków na trzecim miejscu znalazły się substancje wziewne (8,1%), a na czwartym leki przeciwbólowe przyjmowane w celu odurzenia się (7,4%). Amfetamina znalazła się dopiero na piątym miejscu (3,2%). W starszej kohorcie to amfetamina znalazła się na trzecim miejscu (8,6%), a na czwartym ecstasy (6,9%). Na piątym z kolei ułożyły się leki przeciwbólowe (6,1%).

Większe rozpowszechnienie eksperymentowania z substancjami można odnotować wśród starszych respondentów. Młodszy uczniowie używali częściej jedynie substancji wziewnych, leków przeciwbólowych. Prawie połowa uczniów ze szkół średnich miała doświadczenia z marihuaną lub haszyszem w ciągu całego życia. Jest to ponad 20% więcej niż w młodszej kohorcie.

W województwie kujawsko-pomorskim wśród uczniów odnotowuje się podobne rozpowszechnienie używania substancji kiedykolwiek w życiu w porównaniu z resztą kraju. Największe różnice dostrzegalne są w używaniu przetworów konopi i sięgają prawie 8% w grupie starszych uczniów. Wśród 15- i 16-latków z terenu województwa większe rozpowszechnienie używania substancji w stosunku do uczniów z próby ogólnopolskiej odnotowano tylko w przypadku używania marihuany lub haszyszu.

„Dopalacze” określić można jako preparaty zawierające w swym składzie substancje psychoaktywne nie objęte kontrolą prawną. Niektóre z nich są pochodzenia roślinnego, inne – syntetycznego. W Polsce dopalacze jeszcze do października 2010 r. sprzedawane były jak produkty kolekcjonerskie, w innych krajach sprzedawane bywają jako kadzidełka, sole do kąpieli, odświeżacze powietrza, itp. Z używaniem „dopalaczy” wiąże się wiele zagrożeń. Są to nowe, nieprzebadane substancje przyjmowane wedle nowych nierozpoznanych wzorów. W efekcie brak doświadczeń z tymi substancjami u użytkowników zwiększa ryzyko powikłań.

3. Przemoc domowa

Przemoc w rodzinie to wszelkie działania, które mają na celu wykorzystywanie przewagi sił i skierowanie ich przeciw bliskiej osobie. Powoduje zmiany psychiczne i fizyczne u ofiary. Przeprowadzone badania wykazały, że to zjawisko nieustannie się nasila. Przemoc nad dziećmi może wpływać destruktywnie na całą rodzinę.

Przyczyny przemocy w rodzinie mają ścisły związek z nadużywaniem alkoholu i narkotyków. Pod wpływem tych używek człowiek przestaje funkcjonować normalnie w świecie. W niektórych przypadkach przemoc jest wyniesiona z domu rodzinnego.

Tabela 5. Nieporozumienie i konflikty w rodzinach

W każdej rodzinie od czasu do czasu zdarzają się nieporozumienia i konflikty. Czy w Pana(i) rodzinie zdarzają się sprzeczki, kłótnie, awantury?	Wskazania respondentów wg. terminu badań					
	Luty 2002 r.	Wrzesień 2003 r.	Styczeń 2005 r.	Luty 2009 r.	Maj 2012 r.	Luty 2019 r. ⁷
	w procentach					
Nie, nigdy to się nie zdarzyło	29	21	31	32	28	29
Tak, zdarzają się, ale bardzo rzadko	50	54	53	49	54	54
Tak, parę razy w miesiącu	14	16	10	14	12	10
Tak, raz lub dwa razy w tygodniu	5	6	4	4	4	5
Tak, niemal codziennie	2	2	1	1	1	2

Źródło: CBOS – Przemoc i konflikty w domu

Z deklaracji badanych wynika, że w zdecydowanej większości rodzin zdarzają się nieporozumienia i konflikty (71%), przy czym w większości dochodzi do nich bardzo rzadko (54%), natomiast w co szóstej (17%) kłótnie wybuchają przynajmniej kilka razy w miesiącu. W ciągu ostatnich siedmiu lat częstość występowania konfliktów w rodzinach w zasadzie się nie zmieniła⁸

Rozdział III

Diagnoza problemów alkoholowych i narkomanii

w Gminie Unisław

Diagnoza powstała w oparciu o materiały własne Urzędu Gminy w Unisławiu, a także dane uzyskane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Unisławiu, Posterunku Policji w Unisławiu oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Unisławiu.

⁷ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (345) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich face-to-face wspomaganych komputerowo (CAPI) w dniach 7–14 lutego 2019 roku na liczącej 968 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

⁸ https://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2019/K_048_19.PDF

Nadużywanie napojów alkoholowych stanowi jedno z poważniejszych problemów w naszym społeczeństwie. Szerzące się zjawisko alkoholizmu dotyka wielu mieszkańców kraju bez względu na wiek, płeć czy statusu intelektualnego. Jego rozmiary i działanie dają się obserwować wśród klientów pomocy społecznej. Nasz Gmina niestety nie jest wolna od problemu alkoholizmu. Z danych uzyskanych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Unisławiu wynika, że w 2019 roku 263 rodziny korzystało ze świadczeń w formie pomocy finansowej i materialnej, z tego 8 rodzin z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny.

1. Wielkość i struktura sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Unisław

Spośród licznych problemów społecznych, występujących w naszej gminie, problemy związane z alkoholem mają istotne znaczenie na zdrowie fizyczne i psychiczne, zarówno jednostek, jak i rodzin. Konsekwencje związane z nadużywaniem alkoholu dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu może prowadzić do powstawania takich szkód społecznych jak: przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie, zakłócenia porządku publicznego, przestępczość czy wypadki samochodowe.

Dlatego ważne są działania ze strony organów samorządowej mające na celu zapobieganie problemom alkoholowym. Przykładem działań ze strony samorządu jest sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży na podstawie zezwolenia wydanego przez Wójta Gminy, po uzyskaniu pozytywnej opinii Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Kolejnym działaniem jest kształtowania polityki, wobec problemów alkoholowych jest ograniczenie dostępności do alkoholu, poprzez ustalenie limitu liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, jak i w miejscu sprzedaży oraz ustalenie zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

Poniżej w tabeli zamieszczono dane dotyczące rynku napojów alkoholowych na terenie Gminy Unisław.

Tabela nr 6. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w Gminie Unisław na lata 2018-2019

Stan na koniec		2018	2019
limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % do 18 % alkoholu i powyżej 18 % alkoholu uchwalony przez Radę Gminy		50	50
w tym	sklepy	-	-
	punkty gastronomiczne	-	-
liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających do 4,5 % oraz piwa, powyżej 4, 5% do 18 % alkoholu (bez piwa)		28	29
w tym	przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	8	8
	przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży	20	21
liczba zezwoleń uprawniających do sprzedaży napojów alkoholowych		97	82
w tym	przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	84	68
	przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży	13	14
liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) i powyżej 18% alkoholu przeznaczonych do spożycia		14	16
w tym	przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	14	12
	przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży	0	4
liczba decyzji podjętych w sprawie cofnięcia i wygaśnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych		6	0
w tym	w sprawie cofnięcia zezwolenia	0	0
	w sprawie wygaśnięcia zezwolenia	6	0

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy w Unisławiu

Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Unisławiu, upoważnieni przez organ zezwalający do kontroli przedsiębiorców, przeprowadzili kontrolę przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych we 5 punktach sprzedaży napojów alkoholowych, które posiadają zezwolenie na sprzedaż.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Unisławiu do 30 listopada 2020 r., rozpatrzyła i zaopiniowała pozytywnie 2 wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych pod kątem zgodności z Uchwałą Rady Gminy nr XXIV/191/12 w sprawie usytuowania na terenie Gminy Unisław miejsc sprzedaży

i podawania napojów alkoholowych oraz Uchwałą Rady Gminy nr VII/46/2001 w sprawie liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Unisławiu jest organem powołanym przez Wójta Gminy Unisław. Zadaniem Komisji zgodnie z wymogami ustawowymi jest inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu, obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.

W 2020 roku odbyło 11 posiedzeń Komisji, podczas których:

- przeprowadzono rozmowy interwencyjno – motywacyjne z osobami dotkniętymi problemem alkoholowym,
- omawiano wnioski osób skierowanych do GKRPA w Unisławiu o zastosowanie przymusowego leczenia z uzależnienia od alkoholu,
- opiniowano wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych,
- zapoznano się z ofertami szkoleń,
- ustalono harmonogram kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- zaprojektowano Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok,
- Przygotowano analizę SWOT dotyczącą problemów alkoholowych w Gminie Unisław,
- omawiano inne sprawy bieżące dotyczące bezpośredniego funkcjonowania GKRPA w Unisławiu w 2020 roku.

2. Przemoc domowa w Gminie Unisław

Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych aktywnie uczestniczyli w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Jednym z ważnych problemów jakie współwystępują z przemocą w rodzinie, jest spożywanie alkoholu przez osoby podejrzane o stosowanie przemocy w rodzinie.

Poniżej w tabelach przedstawiono liczbę spotkań zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych.

Tabela 7. Liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego

Rok	2018	2019	X 2020
Liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego	4	5	4

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny w Unisławiu

Tabela 8. Liczba spotkań grup roboczych

Rok	2018	2019	X 2020
Liczba spotkań grup roboczych	45	76	80

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny w Unisławiu

Poniżej w tabeli przedstawiono liczbę założonych przez funkcjonariuszy policji bądź pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Niebieskich Kart.

Tabela 9. Liczba założonych Niebieskich Kart

Rok	2018	2019	X 2020
Liczba założonych NK	14	19	18

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny w Unisławiu

Punkt informacyjno-konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin w okresie od 01.01.2020 r. do 30.11.2020 r. udzielił 817 porad-konsultacji z zakresu uzależnienia, przemocy oraz innych zaburzeń.

Tabela 10. Liczba udzielonych porad

	Psycholog	Terapeuta	Ogółem
Uzależnienie od alkoholu	107	413	520
Uzależnienie od narkotyków	12	-	12
Ofiary	65	-	65
Członkowie rodzin	52	18	70
Inne problemy	234	-	234

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 9. Liczba i rodzaj interwencji Policji na terenie Gminy Unisław

Rodzaj interwencji	2018	2019	X 2020
Liczba zgłoszeń w związku z przemocą w rodzinie	11	18	18
Liczba przestępstw popełnionych przez osoby będące pod wpływem alkoholu (w tym z przestępstwami drogowymi)	16	12	7
Liczba wykroczeń przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu w związku z alkoholem	19	9	16

Źródło: Dane z Posterunku Policji w Unisławiu

Choroba alkoholowa bardzo często sprzyja rozwojowi innych patologii np. przemocy domowej czy kłopotów z prawem. Z danych Posterunku Policji w Unisławiu wynika, że nastąpił wzrost interwencji w związku z przemocą w rodzinie. Do października 2020 roku odnotowano 18 interwencji domowych, związanych przemocą domowej. We wskazanym okresie założono w sumie 18 „Niebieskie Karty” dla rodzin dotkniętych problemem przemocy.

Porównując ze sobą rok 2018 i 2019 można zauważyć spadek liczby zatrzymanych nietrzeźwych kierowców (w tym rowerzystów) do 12 osób.

3. Izba Wytrzeźwień

Zgodnie z porozumieniem nr 1/2008 z dnia 28 sierpnia 2008 r. zawartym pomiędzy Izbą Wytrzeźwień w Toruniu, a Gminą Unisław w Izbie Wytrzeźwień mogą zostać umieszczone osoby w stanie nietrzeźwości, które: swoim zachowaniem dają powód do zgorzenia w miejscu publicznym lub zakładzie pracy; znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu (lub innych osób).

Poniżej zaprezentowano liczbę osób z terenu Gminy Unisław zatrzymanych i dowiezionych do Izby Wytrzeźwień w Toruniu. Zgodnie z porozumieniem nr 1/2008 z dnia 28.08.2008 r.

Tabela 8. Liczba osób zatrzymanych i dowiezionych do Izby Wytrzeźwień w Toruniu.

Powody zatrzymania	2018	2019	2020.09.30
Awantura domowa	24	25	15

Awantura w miejscu publicznym	6	2	2
Zagrożenie życia i zdrowia	3	5	2
Leżał w miejscu publicznym	12	2	8
RAZEM:	45	34	27

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z Izby Wyrzeźwień w Toruniu

Porównując ze sobą rok 2018, 2019, 2020 można zauważyć, iż zmniejszyła się liczba zatrzymanych osób przewiezionych do Izby Wyrzeźwień w Toruniu.

4. Analiza SWOT

Analiza SWOT opiera się na wspólnym usystematyzowaniu posiadanych informacji z danego obszaru poprzez przyporządkowanie ich do jednej z czterech grup (mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia). Pozwala to zidentyfikować potrzeby, które są najistotniejsze. Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona w ujęciu: mocne strony i słabe strony to czynniki zależne od nas (te, na które mamy wpływ), a szanse i zagrożenia, to czynniki obiektywne, na które nie mamy bezpośredniego wpływu sprawczego. W identyfikacji tych czynników uczestniczyli w dniu 30 listopada członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Unisławiu, którzy wspólnie utworzyli analizę SWOT.

Tabela 9. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
-funkcjonowanie Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla osób z problemami alkoholowymi oraz dla ich rodzin, -możliwość skorzystania z pomocy psychologicznej i terapeutycznej, -funkcjonowanie Grupy AA „Nadzieja”, - działanie świetlicy środowiskowej.	-niska świadomość społeczna na temat skutków spożywania substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu, -wysoka tolerancja społeczna na spożywanie alkoholu, -łatwość w dostępie do alkoholu, -długi okres oczekiwania na leczenie odwykowe.
SZANSE	ZAGROŻENIA
-możliwość zwiększenia świadomości społecznej o skutkach spożywania alkoholu, - wzrost zainteresowania zdrowym stylem życia, -rosnąca świadomość społeczna o potrzebie leczenia uzależnień,	-brak obowiązku podjęcia leczenia, -stereotypowe postrzeganie osób uzależnionych alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, -obniżenie inicjacji alkoholowej, narkotykowej, a nawet seksualnej

-możliwość wykorzystania środków pochodzących z Unii Europejskiej i budżetu Państwa, przeznaczonych na realizację działań skierowanych do osób zagrożonych uzależnieniem oraz osób uzależnionych, - nawiązanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze wykluczenia społecznego.	-rozpad rodziny, -przemoc w rodzinie, -demoralizacja nieletnich.

Źródło: opracowanie GKRPA

Rozdział IV

Główne kierunki działań służące realizacji zadań w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.

- prowadzenie i utrzymanie punktu konsultacyjno-informacyjnego dla osób z problemem alkoholowym, narkotykowym i członków ich rodzin oraz ofiar przemocy domowej,
- pomoc terapeutyczna dla osób uzależnionych, pomoc członkom ich rodzin oraz osobom doświadczającym przemocy domowej - działania całoroczne, mające na celu zwiększenie pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych oraz pomocy członkom ich rodzin(konsultacje z terapeutą ds. uzależnień, psychologiem),
- motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego,
- zamieszczanie informacji z dziedziny profilaktyki uzależnień, problemów alkoholowych i narkomanii na stronie internetowej Urzędu Gminy,
- współpraca właściwych służb (policja, gops, nauczyciele, służba zdrowia organizacje pozarządowe) w realizowaniu procedury przeciwdziałania przemocy,
- prowadzenie rozmów z osobami uzależnionymi od alkoholu, narkotyków oraz zagrożonych uzależnieniem w celu zaprzestania picia używania środków psychoaktywnych oraz podjęcia ewentualnego leczenia odwykowego,
- objęcie szczególną opieką terapeutyczną trzeźwiejących alkoholików, rozmowy terapeutyczne z trzeźwiejącymi alkoholikami i osobami przestającymi brać narkotyki w celu umacniania zachowań abstynenckich,

- opłacanie kosztów powołania biegłych (psycholog i psychiatra) orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- ponoszenie kosztów postępowania sądowego w sprawach o zobowiązanie do leczenia w placówkach odwykowych.

Wskaźniki oceniające realizację zadania:

- liczba osób korzystających z Punktu Konsultacyjno– Informacyjnego (z konsultacji z terapeutą ds. uzależnień, psychologa, referentem/pełnomocnikiem ds. rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii),
 - liczba rodzin z problemem alkoholowym i problemem przemocy objętych pomocą GOPS,
 - liczba interwencji policji podejmowanych w związku z przemocą w rodzinie,
 - liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych.
- 2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie**
- zapewnienie pomocy psychologicznej i społecznej osobom z problemem alkoholowym oraz członkom ich rodzin,
 - współpraca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Unisławiu z Zespołem Interdyscyplinarnym oraz udział w pracach "grup roboczych" w zakresie realizacji procedury "Niebieskich Kart" dotyczących pomocy ofiarom przemocy domowej, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach procedury „Niebieskich Kart” uczestniczą w zespole interdyscyplinarnym i grupach roboczych wraz z przedstawicielami jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, policji, oświaty, ochrony zdrowia, kuratorów sądowych przyczyniając się do rozwiązywania problemów w rodzinie związanych z występującą przemocą domową.
 - prowadzenie „telefonu wsparcia- Niebieska Linia” w celu udzielania pomocy osobom doznającym przemocy,
 - wspieranie działalności świetlicy środowiskowej poprzez zapewnienie pomocy i wsparcia dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym uzależnieniem,
 - udzielanie informacji o możliwościach leczenia zaburzeń psychicznych w odpowiednich do tego placówkach opieki zdrowotnej,

- podnoszenie kompetencji w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii poprzez organizację szkoleń.

Wskaźniki oceniające realizację zadania:

- liczba osób korzystających z konsultacji psychologa, referentem/pełnomocnikiem
- liczba interwencji policji podejmowanych w związku z przemocą w rodzinie,
- liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych,
- ilość udzielonych informacji,
- ilość szkoleń.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych

- prowadzenie świetlicy środowiskowej, której główne zadania związane są z profilaktyką zdrowia,
- prowadzenie wśród dzieci i młodzieży, profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dotyczącej różnego typu uzależnień oraz występowania przemocy domowej,
- inspirowanie i wspieranie lokalnych imprez, kampanii edukacyjnych, przedstawień teatralnych, konkursów o tematyce przeciwdziałania uzależnieniom,
- rozdysponowanie materiałów profilaktycznych – broszur, plakatów, ulotek, pomocy dydaktycznych, książek, z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych,
- prowadzenie działalności informacyjnej o miejscach i instytucjach zajmujących się niesieniem pomocy osobom w kryzysie (ulotki, ogłoszenia w lokalnej prasie, na tablicach ogłoszeń, na stronie internetowej).
- podejmowanie działań edukacyjnych, kontrolnych i interwencyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych mających na celu ograniczenie ich dostępności i przestrzeganie zakazu sprzedawania i spożywania przez nieletnich oraz osoby nietrzeźwe napojów alkoholowych.

Wskaźniki oceniające realizację zadania:

- liczba dzieci uczęszczających do świetlicy,
- liczba zajęć,
- liczba przekazanych ulotek, plakatów, broszur,
- liczba działań informacyjnych,
- liczba przeprowadzonych kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

- wspieranie organizacji różnorodnych konkursów z elementami edukacji i profilaktyki uzależnień, będącymi elementem długofalowych działań profilaktycznych,
- wspieranie organizacyjne i finansowe instytucji i stowarzyszeń działających na rzecz ochrony zdrowia oraz stwarzających szanse powrotu osób uzależnionych i współuzależnionych do normalnego trybu życia,
- finansowanie zakupów i usług niezbędnych do realizacji działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- współpraca z pracownikami socjalnymi mająca na celu pomoc osobom uzależnionym i współuzależnionym.

Wskaźniki oceniające realizację zadania:

- ilość przedsięwzięć propagujących zdrowy tryb życia,
- ilość konkursów z elementami edukacji i profilaktyki uzależnień

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

- kontrola bądź wizytacja podmiotów gospodarczych posiadających zezwolenia na sprzedaż alkoholu w zakresie przestrzegania wszystkich warunków zamieszczonych w ustawie, zezwoleniu i innych aktach dotyczących handlu alkoholem przeprowadzanie odpowiednich czynności wyjaśniających, zmierzających do ustalenia osób dopuszczających się naruszenia przepisów zabraniających reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz zabraniających sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, na kredyt lub zastaw,

- przeprowadzenie odpowiedniego postępowania pozwalającego na zgromadzenie materiałów niezbędnych do występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego bądź wystąpienie do prokuratury w sprawach związanych z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych,
- występowanie do Wójta Gminy o cofnięcie zezwolenia na sprzedaż alkoholu w przypadku stwierdzenia łamania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Wskaźniki oceniające realizację zadania:

- liczba przeprowadzonych kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- ilość wniosków o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych,
- ilość cofniętych zezwoleń.

6. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Unisław

- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego oraz prowadzenie ewidencji osób uzależnionych,
- kierowanie osób uzależnionych od alkoholu do biegłych psychologa i psychiatry oraz do Sądu Rejonowego,
- wydawanie postanowień w sprawie zasad usytuowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- przeprowadzanie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych dotyczące oznaczeń o szkodliwości spożywania alkoholu oraz zakazu sprzedaży osobom

Wskaźniki oceniające realizację zadania:

- liczba wniosków w sprawie zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego,
- liczba osób kierowanych do biegłych sądowych
- liczba przeprowadzonych kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- ilość wniosków o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych,
- ilość cofniętych zezwoleń.

Zadanie I

**Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej
dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin**

Nazwa działania	Podmioty realizujące	Realizacji i koszt- konto85154	Realizacji i koszt- konto 85153
Kontynuacja działalności punktu informacyjno-konsultacyjnego dla osób uzależnionych oraz ich rodzin. oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Pełnomocnik ds. rozwiązywania problemów alkoholowych	Cały rok 66 776,00	Cały rok 5 400,00
Prowadzenie rozmów z osobami uzależnionymi od alkoholu, narkotyków oraz zagrożonych uzależnieniem w celu zaprzestania picia używania środków psychoaktywnych oraz podjęcia ewentualnego leczenia odwykowego	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnik ds. rozwiązywania problemów alkoholowych	Cały rok	Cały rok
Zakup materiałów biurowych oraz wyposażenie PIK, spotkanie grupowe, trening dla grupy AA, dofinansowanie programów profilaktycznych, terapeutycznych realizowane przez podmioty uprawnione, wspieranie profilaktyczne działalności prowadzonej przez instytucję i osoby upoważnione w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii oraz	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnik ds. rozwiązywania problemów alkoholowych	Cały rok 1 500,00	Cały rok 1 500,00

przemocy w rodzinie			
Zadanie II			
Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie			
Nazwa działania	Podmioty realizujące	Realizacja i koszt-konto 85154	Realizacji i koszt-konto 85153
Kontynuacja działalności świetlicy środowiskowej	Pełnomocnik ds. rozwiązywania problemów alkoholowych	w okresie roku szkolnego 55 165,00	
Zapewnienie posiłku dzieciom uczestniczącym w zajęciach świetlicy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	w okresie roku szkolnego	
Finansowanie szkoleń i udziału w konferencji	Pełnomocnik ds. alkoholowych	Cały rok 3 000,00	
Udział członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grupach roboczych z ofiarami i sprawcami przemocy	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Cały rok	Cały rok
Informowanie o instytucjach, organizacjach i ruchach samopomocowych działających na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.	Pełnomocnik ds. rozwiązywania problemów alkoholowych		
telefon wsparcia- „Niebieska Linia” w celu udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy	Pełnomocnik ds. rozwiązywania problemów alkoholowych	Cały rok 400,00	
Zadanie III			
Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych			

i socjoterapeutycznych			
Nazwa działania	Podmioty realizujące	Realizacja i koszt - konto 85154	Realizacji i koszt - konto 85153
Rozdysponowanie materiałów profilaktycznych – broszur, plakatów, ulotek, pomocy dydaktycznych, książek, z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych	Pełnomocnik ds. rozwiązywania problemów alkoholowych	Cały rok	Cały rok
Podejmowanie działań edukacyjnych, kontrolnych i interwencyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych mających na celu ograniczenie ich dostępności i przestrzeganie zakazu sprzedawania i spożywania przez nieletnich oraz osoby nietrzeźwe napojów alkoholowych	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnik ds. rozwiązywania problemów alkoholowych		
Prowadzenie działalności informacyjnej o miejscach i instytucjach zajmujących się niesieniem pomocy osobom w kryzysie	Pełnomocnik ds. rozwiązywania problemów alkoholowych	Cały rok	Cały rok
Zadanie IV			
Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych			
Nazwa działania	Podmioty realizujące	Realizacji i koszt - konto 85154	Realizacji i koszt - konto 85153
Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży. działania promujące zdrowy tryb życia	Szkoły , Stowarzyszenia, z terenu gminy Unisław, Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteka Publiczna Gminy	Cały rok 5 000,00	Cały rok 1 000,00

	Unisław, Grupy AA,		
Profilaktyka, działalność informacyjna i edukacyjna w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych u osób uzależnionych od alkoholu i osób współuzależnionych.	Pełnomocnik ds. alkoholowych	Cały rok	Cały rok
Zadanie V			
Podjęmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego			
Nazwa działania	Podmioty realizujące	Realizacja i koszt - konto 85154	Realizacji i koszt - konto 85153
Kontrola bądź wizytacja podmiotów gospodarczych posiadających zezwolenia na sprzedaż alkoholu w zakresie przestrzegania wszystkich warunków zamieszczonych w ustawie, zezwoleniu i innych aktach dotyczących handlu alkoholem	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Cały rok	
opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Cały rok	
Występowanie do Wójta Gminy o cofnięcie zezwolenia na sprzedaż alkoholu w przypadku stwierdzenia łamania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Cały rok	
Zadanie VI			
Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Unisław.			

Nazwa działania	Podmioty realizujące	Realizacja i koszt - konto 85154	Realizacji i koszt - konto 85153
Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego oraz prowadzenie ewidencji osób uzależnionych.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Cały rok	
Kierowanie osób uzależnionych od alkoholu do biegłych psychologa i psychiatry oraz do Sądu Rejonowego.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Cały rok 2 000,00	
Wydawanie postanowień w sprawie zasad usytuowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Cały rok	
Rozpatrywanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Cały rok	
Przeprowadzanie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych dotyczące oznaczeń o szkodliwości spożywania alkoholu oraz zakazu sprzedaży osobom nieletnim i nietrzeźwym	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Cały rok	

Rozdział V

Termin realizacji zadań

Realizacja zadań objętych Gminnym Programem Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii została zaplanowana na okres od stycznia do grudnia 2021 r. Przedmiotowe zadania mają charakter długoterminowy i stanowią kontynuację zadań z lat ubiegłych przewidzianych do realizacji w wieloletniej perspektywie budżetowej. Proces wdrażania Gminnego Programu polega przede wszystkim na systematycznej realizacji działań w nim.

Rozdział VI

Realizatorzy Programu

Jednostką organizacyjną odpowiedzialną za prawidłową realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy Unisław na rok 2021 jest Urząd Gminy w Unisławiu. Współrealizatorami Programu będą m. in.: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Unisławiu, Posterunek Policji w Unisławiu, organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Unisław, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i inni.

Rozdział VII

Finansowanie programu

Realizacja zadań w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Unisław finansowana będzie ze środków własnych Gminy pochodzących w całości z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Dodatkowym źródłem finansowania mogą być Fundusze Unii Europejskiej i inne środki, pozyskiwane zarówno przez gminę, jak też realizatorów i partnerów.

Środki, o których mowa znajdujące się w dyspozycji Wójta Gminy nie wykorzystane w bieżącym roku kalendarzowym przechodzą na rok następny do wykorzystania na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

Rozdział VIII

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Unisław

Zgodnie z art. 4¹ust. 4 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w skład gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Konieczność ujęcia w Gminnym Programie zasad wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych nakłada art. 4¹ 1 ust. 5 ww. ustawy.

Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Unisław przysługuje miesięczne wynagrodzenie ryczałtowe za prace wykonywane w ramach realizacji zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz niniejszego Programu. Wynagrodzenie wysokości 100 zł od każdego potwierdzone przez Przewodniczącego uczestnictwa w posiedzeniach. Wynagradzanie za udział w posiedzeniach komisji wypłacane będzie w oparciu o listę obecności osób biorących udział w posiedzeniu.

Rozdział IX

Sprawozdanie z realizacji Programu

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii Gminny Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przedstawia Radzie Gminy w terminie do 31 marca 2021 roku.

Rozdział X

Informacje uzupełniające

W miarę pozyskiwanych środków finansowych mogą być realizowane inne przedsięwzięcia profilaktyczne nie ujęte do realizacji w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

W uzasadnionych przypadkach Wójt może dokonać zmiany wydatków pomiędzy poszczególnymi punktami w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Nadzór nad realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii będzie prowadził Wójt poprzez referenta/pełnomocnika ds. rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.